

KARTA OPISU DOBREJ PRAKTYKI

1. Tytuł:	Projekt „Wszyscy jesteśmy migrantami” zrealizowany w ramach programu Erasmus+
-----------	---

Typ JST	Nazwa JST	Liczba mieszkańców	Obszar tematyczny
powiat	bocheński	105 tys	2.d Systemy wsparcia ucznia - doradztwo, osoby o szczególnych potrzebach, wychowawcza funkcja szkoły

2. Opis dobrej praktyki:

2.1 Charakterystyka lokalnego systemu <i>(Gdzie? - Tylko to co ważne dla zrozumienia rozwiązania)</i>	Powiat bocheński jest organem prowadzącym dla ośmiu publicznych szkół ponadgimnazjalnych (w pięciu w Bochni). Szkoły te kształcą gimnazjalistów z całego powiatu, ale również często kształcą się w nich uczniowie z powiatów ościennych (brzeskiego i wielickiego). Na terenie powiatu bocheńskiego znajduje się ok. 30 gimnazjów, w tym 2 publiczne i 2 prywatne na terenie Bochni. I Liceum Ogólnokształcącym w Bochni, to szkoła znana w środowisku lokalnym z wysokiego poziomu nauczania, co potwierdzają pozycje w rankingach ogólnopolskich np. srebrna tarcza w rankingu "Perspektyw" i liczne grono finalistów i laureatów ogólnopolskiego szczybla olimpiad przedmiotowych. W szkole pracuje 51 nauczycieli różnych specjalności, którzy prowadzą szeroką działalność pozaszkolną współpracując z lokalnymi ośrodkami kultury (Muzeum Bocheńskie, Archiwum Państwowe, kluby sportowe, organizacje charytatywne) oraz angażują się w działania na rzecz lokalnego środowiska. Współpracują także aktywnie z krakowskimi uczelniami wyższymi: Uniwersytetem Jagiellońskim i Uniwersytetem Pedagogicznym. Uczniowie naszej szkoły wywodzą się głównie z terenu powiatu bocheńskiego, obszaru o charakterze rolniczym. Traktują oni naukę w szkole jako ważny etap edukacji w drodze do uzyskania wykształcenia uniwersyteckiego. Większość lokalnej inteligencji stanowią absolwenci naszej szkoły, którzy silnie identyfikują się ze swoją byłą szkołą. Są oni założycielami i działaczami Stowarzyszenia Absolwentów i Przyjaciół Liceum im. Króla Kazimierza Wielkiego w Bochni. Wszystko to pozwala na aktywną współpracę szkoły z lokalnym środowiskiem. Szkoła współpracuje z wieloma krakowskimi instytucjami pozarządowymi min. Instytutem Studiów Strategicznych, Klubem Jagiellońskim czy Centrum Debat Międzynarodowych w Krakowie (w ostatnich dwóch latach drużyna naszej szkoły wygrała małopolski finał debat oksfordzkich). Projekt „Wszyscy jesteśmy migrantami” został zrealizowany przez klub europejski działający w I Liceum Ogólnokształcącym w Bochni. Klub ma długą już kilkunastoletnią tradycję działania. Obecnie zrzesza ponad dwudziestu uczniów, głównie z klas humanistycznych zainteresowanych tematyką stosunków międzynarodowych. Klub angażuje się w różnorakie działania na terenie szkoły i poza nią np. organizację prawyborów parlamentarnych i prezydenckich w akcji "Młodzi głosują" z Centrum Edukacji Obywatelskiej, organizacji Dnia Młodego Obywatela z Fundacją Inicjatyw Obywatelskich. Klub był także zaangażowany w organizację wymian z Grecją i Ukrainą. Nasz klub działa przy I Liceum w Bochni, szkole średniej o bardzo długiej tradycji, w 2017 roku szkoła będzie obchodzić 200-lecie istnienia. W szkole uczy się w 28 klasach ponad 800 uczniów.
2.2 Problem, który był powodem wdrożenia innowacji. <i>(Dlaczego?)</i>	Szkoła zrealizowała już kilka projektów z Liceum Athina w greckiej Trikali. Współpraca nasza datuje się od 2004 r. kiedy realizowano wspólny projekt poświęcony demokracji. Zrealizowany w bieżącym roku projekt był już piątym wspólnym przedsięwzięciem naszych szkół. Możemy więc mówić o cykliczności naszych działań. Realizując wspólne projekty podejmujemy ważne problemy dla młodych ludzi w Europie starając się spojrzeć na nie z różnych, polskich i greckich punktów widzenia. Takim skomplikowanym i różnie postrzeganym problemem ostatnio jest kwestia migracji. Problem ten widziany jest także ze względów praktycznych w bardzo różny sposób w Grecji i w Polsce. Zainteresowanie członków naszego Klubu Europejskiego tematyką migracji wynika z kilku przyczyn. Członkowie klubu to osoby interesujące się historią i polityką, śledzące zachodzące na świecie i w Europie procesy. Niektórzy z nich startują w konkursach i olimpiadach poświęconych tej tematyce (Konkurs Wiedzy o NATO, Olimpiada Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym). Naturalnie dążą do poszerzenia swojej wiedzy w odnośnie tej tematyki Kolejny obszar ich zainteresowań to Unia Europejska i jej problemy. Członkowie klubu są organizatorami szkolnych debat oksfordzkich na bieżące tematy społeczne. Jednym z kluczowych obecnie problemów jest problem migracji i przyszłości UE. Pojawił się pomysł spojrzenia na ten problem z różnej polskiej i greckiej perspektywy.

	Członkowie polskiego klubu w minionym roku zmierzali się z tematem min. migracji w ramach konkursu drużyn debat oksfordzkich organizowanego przez Centrum Debaty Międzynarodowej w Krakowie. Jednym z wniosków z udziału w tej debacie było stwierdzenie, że debaty toczą osoby, które nigdy na dobrą sprawę nie zetknęły się z migrantami. Wtedy pojawił się pomysł: skoro współpracujemy z Grekami porozmawiajmy o tym z tymi, którzy mierzą się z tym problemem. Chcemy poznać problem z pierwszej ręki. W zeszłym roku mieliśmy okazję odbyć dyskusję z przebywającą w naszej szkole na rocznym pobycie Petrą, uczennicą z Włoch przebywającą w Polsce w ramach programu AFS, która zaprezentowała bardzo pozytywne stanowisko wobec napływu emigrantów. Dla naszych uczniów było to sporym zaskoczeniem, tak dużym, że pojawiły się głosy o naszej zaściankowości. Poszukujemy szerszego odniesienia w kształtowaniu naszego patrzenia na problem, budzący w otoczeniu i rodzinach członków klubu bardzo silne emocje, Obserwując zachodzące w Europie bardzo dynamiczne zmiany stawialiśmy sobie pytanie o istnienie wartości europejskich i ich postrzeganie w różnych częściach Unii Europejskiej. Chcieliśmy postawić sobie nawzajem pytanie o przyszłość Unii Europejskiej i zagrożenia dla spajających ją wartości. Jako cele projektu wskazaliśmy: rozwój kapitału społecznego, zwiększenie aktywności obywatelskiej, zachęcenie młodzieży do uczestnictwa w demokratycznym życiu Europy, dialog międzykulturowy, promowanie europejskich wartości, doskonalenie umiejętności językowych Nie sądziliśmy, że potrafimy rozwiązać problem migracji, któremu chcieliśmy wspólnie się przyjrzeć i porozmawiać o jego przyczynach, konsekwencjach dla nas samych. Mieliśmy nadzieję, że nasz projekt wpłynie na nasze jego postrzeganie. Spodziewaliśmy się, że realizacja projektu poszerzy wiedzę uczestników, pozwoli zdobyć nowe doświadczenia i umiejętności, ale przede wszystkim wpłynie na postawy uczestników projektu.
2.3 Na czym polega zastosowane rozwiązanie? (Co?)	Ze strony młodych ludzi zaangażowanych w działalność klubów europejskich pojawiła się propozycja włączenia klubów w projekt Erasmus+. Ponieważ kluby europejskie są organizacjami nieformalnymi uznaliśmy, że właściwym będzie wybranie formy spotkania w ramach edukacji nieformalnej. Dyrekcje szkół, przy których działają kluby zgodziły się występować w projekcie jako organizacje składające projekt. Dyskusje wewnątrz klubów i dyskusje między klubami doprowadziły do wybrania jako tematu projektu bardzo aktualnego problemu migracji. Taki wybór jest oczywiście podyktowany obecną sytuacją w Europie i falą migrantów tutaj napływającą. Doszliśmy do wspólnego wniosku, że problem jest bardzo poważny, wywołuje silne emocje także wśród młodych Europejczyków. Uznaliśmy, że nasze punkty patrzenia na ten problem są bardzo różne. Do Polski napływ emigrantów jest minimalny, Grecja zaś jest krajem, przez który większość z nich dociera do Unii Europejskiej. To spostrzeżenie stało się podstawą naszych założeń projektowych. 1. Zasadniczym celem projektu jest zachęcenie młodych ludzi do aktywnego uczestnictwa w demokratycznym życiu Europy. Uważaliśmy, że spojrzenie na wielką migrację odbywającą się w Europie i analiza postaw Europejczyków wobec tego zjawiska na przykładzie społeczeństw Grecji i Polski. to znakomita okazja do aktywizacji młodych ludzi. Dlatego chcieliśmy, by każdy z klubów przygotował analizę poglądów i postaw w swoim kraju wobec emigrantów. Ich zestawienie było bazą do dyskusji i wspólnej refleksji nad problemem w czasie spotkania grup w Bochni. 2. Dyskusja na temat sposobu analizy tego problemu doprowadziła nas do postawienia sobie także innych celów. Stwierdziliśmy, że na problem migracji a szczególnie postaw naszych społeczeństw wobec migracji należy spojrzeć szerzej zwłaszcza w kontekście historycznym. Uznaliśmy, że realizacja projektu to znakomita okazja do poznania historii kraju partnera w tym wybranym aspekcie, czyli roli migracji w dziejach Grecji i Polski. Bez znajomości kontekstu historycznego trudno byłoby analizować nam postawy społeczeństw. Obecne nasze postawy są często bardzo głęboko zakorzenione w przeszłości i wiążą się kontaktami z innymi kulturami w tym islamem. Tutaj widzimy miejsce na podkreślenie roli dialogu międzykulturowego. 3. Jako osobny element postanowiliśmy wyłączyć analizę zjawiska migracji w naszych społeczeństwach po wejściu do Unii Europejskiej. Także tutaj mamy inną perspektywę spojrzenia na tę kwestię, głównie ze względu czasu, który upłynął od otwarcia możliwości migracji wewnątrz UE. W przypadku Grecji to już 40 lat, w naszej perspektywie 10 lat. Sądziliśmy, że porównanie tych dwóch perspektyw będzie bardzo interesujące. Będzie także dobrym wstępem do dyskusji o perspektywach integracji Unii Europejskiej, szansach i zagrożeniach jakie dla jej istnienia niosą migracje. 4. Migracje wywołują bardzo często obawy przed migrantami. W społeczeństwach pojawia się nawet strach przed "obcymi". Temu problemowi obcości i wrogości wobec innych, w skrajnej formie, przyjrzelśmy się dyskutując o przeszłości Europy. Uważamy, że znakomitą okazją do kształtowania postaw jest odwołanie się do sztuki, w tym przypadku sztuki filmowej - "Lista Schindlera". Dlatego pokazane w filmie wydarzenia przenieśliśmy do świata jak najbardziej realnego, by nie poprzestawać na wygodnym miejscu przed ekranem. Uzupełnieniem projekcji filmu było zwiedzanie krakowskiego Kazimierza i Muzeum

	Fabryki Schindlera. Także w tym działaniu bardzo wyraźnie uwypukliły się problem różnorodności kulturowej Europy; z jednej strony jako bogactwa Europy z drugiej jako możliwego "paliwa" do wywołania konfliktów o charakterze rasowym czy narodowym 5. I wreszcie na koniec wizyta w dramatycznym miejscu jakim jest KL Auschwitz. Pobyt tutaj był chyba dla wszystkich uczestników projektu najbardziej dramatycznym ostrzeżeniem przed konsekwencjami jakie niesie budowanie murów wrogości między narodami i grupami społecznymi. Chcieliśmy by to działanie w ramach projektu wpłynęło na kształtowanie aktywnych postaw społecznych młodych ludzi uświadamiając im, że groźna dla obrony praw człowieka może być także bierność społeczna. Dlatego w całym projekcie kładliśmy nacisk na rozwój zaangażowania i tworzenie kapitału społecznego.
2.4 Kto, kiedy i co zrobił? (Jak?)	Projekt został zrealizowany przez Kluby Europejskie funkcjonujące przy dwóch szkołach średnich w Bochni (Polska) i Trikali (Grecja). Kluby są organizacjami nieformalnymi, w których działają uczniowie w wieku 16-18 lat szczególnie zainteresowani kwestiami gospodarki, kultury, polityki międzynarodowej. Podejmują oni różnorakie działania o zasięgu szkolnym (debaty oksfordzkie, artykuły w prasie lokalnej, działalność w samorządzie szkolnym), regionalnym (prace w radach młodzieżowych miasta i powiatu, organizacja konkursu wiedzy o Unii Europejskiej) czy nawet ogólnokrajowej (udział w ogólnokrajowych akcjach typu prawybory parlamentarne, akcje charytatywne). W projekt bezpośrednio zostało zaangażowanych 40 członków klubów europejskich i 5 opiekunów. Projekt został zrealizowany między 1 czerwca a 31 grudnia 2017 r. w Grecji i w Polsce. W I etapie projektu uczestnicy podzielili na cztery polsko-greckie zespoły współpracując ze sobą przy użyciu mediów społecznościowych przygotowywały materiały na wybrane tematy. W II etapie w dniach 7-15 września grupa polska i grecka spotkały się na tygodniowym seminarium w Rozdziele realizując zaplanowane wcześniej działania, bazując na wypracowanych w I etapie materiałach (prezentacjach, wywiadach, filmach, dziełach literackich). III etap projektu stanowiła jego promocja w środowisku lokalnym min. spotkanie z reprezentantami 10 gimnazjów powiatu bocheńskiego i brzeskiego. Sam projekt był efektem zainteresowania członków klubów tematem migracji w Europie; szansami i zagrożeniami jakie one ze sobą niosą oraz postawami wobec migracji. Zrealizowaliśmy nasz projekt w czterech płaszczyznach opracowywanych przez wspomniane wyżej polsko-greckie zespoły liczące z reguły po 8 osób. Pierwszy z nich miał wymiar raczej historyczny ale podobnie jak w trzech pozostałych interesowało nas jego oddziaływanie na współczesne społeczeństwa czyli także na nas samych. Zarówno Polacy jak i Grecy wzięli udział w przeszłości w migracjach na dużą skalę. Spojrzeliśmy na podobną historię Greków i Polaków i próbowaliśmy odpowiedzieć na pytanie: jak to doświadczenie wpłynęło na nasz stosunek do migracji i emigrantów. Kolejny obszar naszego zainteresowania to migracje Polaków i Greków po wejściu do Unii Europejskiej. W obydwu krajach doszło po przystąpieniu do UE do gwałtownych zjawisk migracyjnych, głównie o charakterze ekonomicznym. W Grecji ten proces był wcześniejszy o dwadzieścia lat niż w Polsce, gdzie wciąż jest on w toku. Nasi greccy koledzy podzielili się z nami opiniami i wnioskami na temat konsekwencji tego zjawiska dla społeczeństwa greckiego w bardzo różnych wymiarach. Segment trzeci naszego projektu. Polacy i Grecy wobec gwałtownych procesów migracyjnych zachodzących aktualnie w Europie. Do Polski praktycznie uchodźcy nie przybywają podczas gdy Grecja jest bramą, przez którą migranci wchodzi do Europy. Porównaliśmy postawy naszych społeczeństw wobec obecnie zachodzących zjawisk migracyjnych. Z tym segmentem wiązał się segment czwarty. Mieliśmy okazję porozmawiać o postawach wobec obcości i zagrożeniach takich jak ksenofobia, rasizm, szowinizm, stąd wspólna wizyta w KL Auschwitz i refleksja nad dramatyczną przeszłością Europy. Z wizytą w Auschwitz powiązaliśmy pokazanie obecności mniejszości w polskim społeczeństwie oraz jej wpływu na polską historię i jej kulturę. W związku z tym zwiedziliśmy Kraków i krakowski Kazimierz by pokazać obecność Żydów w polskiej historii. Realizując ten etap naszego projektu połączyliśmy go z wspólnym obejrzeniem filmu "Lista Schindlera" i zwiedzeniem Muzeum w Fabryce Schindlera w Krakowie. Wszystkie cztery segmenty zostały zaprezentowane podczas spotkania grup w Polsce. Wcześniej wybraliśmy wspólnie tematykę projektu i uzgodniliśmy ogólny jego zarys, czyli cztery główne segmenty. Członkowie klubów zgodnie z swoimi zainteresowaniami wybierali interesujący ich segment i w grupach według podobnego scenariusza opracowali swój punkt widzenia na postawiony problem. Grupy pracujące nad tymi samymi segmentami projektu kontaktując się ze sobą drogą internetową analizowały materiały zebrane przez drugą stronę. W realizacji bezpośredniego spotkania grupy posługiwały się metodami włączającymi poczynając od metod zapoznawczych np. "Przeprawa na wyspę" "Galeria VIP-ów". Użyliśmy metod wzmacniających poczucie wspólnoty a równocześnie różnorodności i wartościowania: np. Kwiat tożsamości. prowadziliśmy codzienną ewaluację przeprowadzonych działań np. "Papierowa harmonijka". Podsumowanie spotkania to tradycyjnie metoda Walizki lub Witamy w domu. Zwłaszcza to ostatnie ćwiczenie skłania do refleksji na temat rezultatów projektu i jego długoterminowego oddziaływania. Spodziewamy się rezultatów zrealizowanego projektu w kilku płaszczyznach: Pierwsza to nabyta wiedza na temat historii, kultury i roli migracji w życiu obydwu krajów. Druga to poznanie różnych sposobów patrzenia na migracje. Trzecia, osobiste spotkanie z odmiennością kulturową. Czwarta to poszerzenie kompetencji językowych. Mamy nadzieję, że rezultaty te obejmą nie tylko bezpośrednich uczestników projektu, ale także ich rodziny i znajomych.

	Uważamy, że wielostronne spojrzenie na problem migracji będzie wielką korzyścią długoterminową dla uczestników projektu żyjących w wielonarodowej, migrującej Europie.
2.5 Z jakim skutkiem? <i>(Jakie efekty osiągnięto?)</i>	Efekty projektu można rozpatrywać w bardzo wielu płaszczyznach. Wskazujemy tylko trzy najbardziej uchwytne: a) wiedza: o kraju uczestników projektu, o losach Europy w ostatnich stuleciach, o losach Greków i Polaków w ostatnim stuleciu, o losie polskich Żydów w czasie II wojny światowej, o warunkach życia w różnych krajach tej samej UE, o polskiej muzyce i tańcach (ekstra poza projektem); b) umiejętności: planowania i samoorganizacji, korzystania z niektórych technik multimedialnych zasad przeprowadzania wywiadu, krytycznej analizy źródeł, analizy i wykorzystywania danych statystycznych, prowadzenia debaty oksfordzkiej (dla Greków nowość), współpracy w grupie wielonarodowej/wielokulturowej, zajmowania i obrony swego stanowiska, samooceny, posługiwania się w praktyce językiem angielskim; c) postawy: tolerancji, otwartości na inne poglądy, empatii, ciekawości świata i ludzi, aktywności dojrzałej refleksji, przeciwstawiania się stereotypom, zainteresowania współczesnymi problemami Europy i świata
2.6 Ile to kosztowało? <i>(Informacja o kosztach systemu)</i>	<u>Koszty związane z opracowaniem i uruchomieniem systemu:</u> Realizacja projektu była możliwa dzięki uzyskaniu grantu z programu Erasmus+ w wysokości 15 000 euro, co w zupełności wystarczyło na zrealizowanie projektu na dobrym poziomie. <u>Koszty bieżące związane z funkcjonowaniem systemu (roczne):</u> Projekt został zakończony więc nie pociąga za sobą obecnie żadnych nowych kosztów
2.7 Dlaczego warto promować to rozwiązanie? <i>(Ocena w skali 1-5 plus krótkie uzasadnienie)</i>	<u>Waga problemu:</u> Ocena Sama problematyka jest ostatnio bardzo ważna i wywołuje ostre spory także wśród ludzi młodych. Sposób toczenia dyskusji publicznej w oparciu o szeroko zebrany materiał i własne doświadczenia, odwołanie się do historii, osobiste zetknięcie z ludźmi patrzącymi na problem zupełnie inaczej niż my uznać należy za ważne doświadczenie. <u>Innowacyjność podejścia:</u> Ocena ... Innowacyjność polegała przede wszystkim na zastosowaniu edukacji nieformalnej. Drugi element to zastosowane metody aktywizujące, które powodowały prawie 100% zaangażowanie uczestników. Projekt zakłada także bardzo silne zaangażowanie grupy docelowej na etapie przygotowywania projektu a wcześniej jeszcze wyboru tematu. sama realizacja projektu też w dużej mierze oddana jest w ręce jego uczestników. Opiekunowie odgrywać mają bardziej rolę mentorów niż nauczycieli. <u>Skuteczność rozwiązania:</u> Ocena ... Przeprowadzona ewaluacja projektu wskazuje, że jest dobra metoda dla realizacji postawionych celów. Formuła realizacji projektu okazała się bardzo atrakcyjna dla jego uczestników tak z Polski jak i z Grecji. Działania podjęte przez uczestników pozwoliły im na wielostronne spojrzenie na skomplikowany problem. <u>Replikowalność - liczba JST, które mogą z niego skorzystać:</u> Ocena ... Projekt jest otwarty także dla grup nieformalnych stąd bardzo duże możliwości jego realizacji w różnych środowiskach przy współpracy JST
2.8 Zalecenia dot. replikacji narzędzia <i>(Ryzyka i ograniczenia, na które należy zwrócić uwagę)</i>	Projekt może być wykorzystany jako wzór przy tworzeniu podobnych projektów przez szkoły czy inne grupy także nieformalne, gdyż w tym segmencie programu Erasmus+ mogą one składać wnioski o dofinansowanie swoich działań. Oczywiście tematyka będzie inna ale pewne wypracowane w czasie realizacji projektu sposoby działania i metody realizacji z pewnością można skutecznie wykorzystać

3. Namiary na osobę, która może przekazać szczegółowe informacje na temat rozwiązania

Imię i Nazwisko	Jerzy Pączek	Funkcja	Wicedyrektor I LO w Bochni, koordynator projektu
Adres	Bełdno 72 32-731 Żegocina	Telefon	506235370
E-mail	paczekjerzy@poczta.onet.pl		

4. Wzorcowe dokumenty i materiały dostępne dla podmiotów zainteresowanych replikacją

<u>Opis dokumentu / materiału</u>	<u>Miejsce udostępnienia (link)</u>
1. Opis realizacji projektu na stronie szkoły	www.1lo.bochnia.pl
2. Materiały opracowane w czasie realizacji projektu	www.1lo.bochnia.pl
3. Wniosek i opis projektu	www.erasmusplus.org.pl